

Pratarmė

„Meno istorijos studijų“ šis – 11-tas ir 12-tas tomai parengti mokslinės konferencijos „Objektas ir dekoras: paveldas, procesai, kontekstai“ pranešimų pagrindu. LKTI ir Lietuvos dailės istorikų draugijos organizuota konferencija, įvykusi 2020 m. gruodžio 10–11 d., buvo dedikuota iškilaus dailės istoriko, daugelio Vilniaus (ir ne tik jo) senosios architektūros ir jos dekoru tyrinėtojo, dailininko Vlado Drėmos gimimo 110-ies metų sukakčiai. Giedrė Jankevičiūtė pranešime „Spalvos samprata ir reikšmė Vlado Drėmos meninėje kūryboje“, tyrinėdama raizinių ciklą „Gedimino kalnas įvairiais metų laikais“ (1943), atvėrė dailininko kūrybos, mokslinių interesų ir gyvenimo aplinkybių nacių okupacijos laikotarpiu jungtis. Lietuvos dailės istorikų draugija už taiklias šio tyrimo įžvalgas G. Jankevičiūtei skyrė pirmąją vardinę Lietuvos menotyros patriarcho premiją – Vlado Drėmos lupą. Premijuotojo tyrimo publikacija pradedamas ir šis leidinys. Kiti šeši jo straipsniai skirti XIV–XIX a. I p. Lietuvos architektūros ir dailės dekorui. Giedrė Mickūnaitė pristato Krėvos ir Medininkų pilių freskų reliktus ir nagrinėja šių rezidencijų tapybinio dekoru funkcijos, semantikos ir recepcijos problemas. Jolita Liškevičienė analizuoja Vilniaus Šv. Jurgio kankinio bažnyčios XVIII a. vid. freskas, reprezentuojančias šventovės fundatorių Radvilų giminę. Lietuvos ir Latvijos renesansinių ir barokinių bronzinių sietytų puošybos ir jos rekonstrukcijos problematikai skirtas Alantės Valtaitės-Gagač tyrimas. Karolina Bukovskytė straipsnyje „Vilniaus Acheiropitos sidabro rėmas: dekoras ar komentaras?“ nagrinėja *ne rankų darbo* Kristaus atvaizdo kopijai sukurtą barokinį rėmą ir atskleidžia, kad jis buvo sumanytas ir kaip relikvijorius. Dalia Vasiliūnienė pristato klasicizmo stiliaus liturginių indų dekoru panoramą, centruodama dėmesį į tradicinius ir Apšvietos epochą reprezentuojančius motyvus, dekoru pobūdį lėmusias aplinkybes. Vilniaus Šv. Eufrozinijos stačiatikių kapinių XIX a. I p. paminklų tipus, puošybą ir ikonografiją analizuoja Jurgitos Kristinos Pačkauskienės tyrimas.

Vladas Drėma. Autoportretas. 1935. LNDM, T 6529. © LNDM